

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 272/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť A. B., Č., zastúpenej advokátom JUDr. P. P., Advokátska kancelária, Č., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Čadca sp. zn. 10 C 653/1982 z 20. júla 1982 a „*rozhodnutím a postupom Okresného súdu v Čadci v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/653/1982 pri rekonštrukcii spisu*“ a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. B. o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. apríla 2013 doručená sťažnosť A. B., Č. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 10 C 653/1982 z 20. júla 1982 (ďalej len „rozsudok“) a „*rozhodnutím a postupom Okresného súdu v Čadci v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/653/1982 pri rekonštrukcii spisu*“ (ďalej len „napadnutý postup pri rekonštrukcii spisu“).

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vedeného okresným súdom pod sp. zn. 10 C 653/1982. Okresný súd v označenej veci rozhodol rozsudkom z 20. júla 1982, ktorým rozhodol o nároku sťažovateľky tak, že určil, že nehnuteľnosť patrí do vlastníctva sťažovateľky.

Sťažovateľka v sťažnosti tvrdí, že v roku 2008 náhodným spôsobom prišla na to, že v katastri nehnuteľností je vedená ako vlastníčka nehnuteľnosti na základe napadnutého rozsudku, avšak v menšej výmere (o 1 356 m²) oproti rozsudku, ktorý jej bol doručený. Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že vzhľadom na túto nezrovnalosť „*sa obrátila na Správu katastra v Čadci so žiadosťou o opravu*“. Správa katastra v Čadci (ďalej len „správa katastra“) sťažovateľke listom oznámila, že „*zápis v evidencii nehnuteľností bol vykonaný v súlade s písomne doručeným súdnym rozhodnutím Okresného súdu v Čadci sp. zn. 10 C 653/1982 to dňa 20.7.1982*“. Zároveň jej správa katastra doručila aj kópiu rozsudku, na základe ktorej sťažovateľka zistila, že existujú dva rozdielne vyhotovenia rozsudkov, oba sú opatrené doložkou právoplatnosti, pričom v jej verzii rozsudku je vykonaná oprava, respektíve doplnenie napísané rukou zákonnej sudkyne, a pri jej podpise sa zároveň nachádza aj odtlačok pečiatky okresného súdu. Sťažovateľka ďalej uviedla, že sa obrátila na okresný súd so „*žiadosťou*“, na ktorú okresný súd reagoval oznámením, že súdny spis sp. zn. 10 C 653/1982 sa v archíve okresného súdu nenachádza. Následne sa sťažovateľka obrátila na okresný súd 20. októbra 2009 so žiadosťou o poskytnutie vysvetlenia, na ktorú reagoval predseda okresného súdu listom označeným ako rekonštrukcia spisu, v ktorom oznamoval, že nariadil rekonštrukciu súdneho spisu podľa § 198 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov (ďalej „*len vyhláška*“).

Sťažovateľka ďalej tiež uviedla, že 30. januára 2013 jej okresný súd listom označeným ako vyzozumenie podal správu o ukončení rekonštrukcie súdneho spisu.

Sťažovateľka v sťažnosti argumentuje, že postupom okresného súdu „*pri vyhotovovaní súdneho rozhodnutia*“ došlo k porušeniu jej označených práv, keďže „*okresný súd v tej veci vyhotovil dva rozdielne rozsudky, pri archivácii súdneho spisu došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces, nakoľko v dôsledku neexistencie spisu, pri rekonštrukcii súdneho spisu bola sťažená možnosť rekonštrukcie spisu, pri rekonštrukcii súdneho spisu okresný súd postupoval nedôsledným spôsobom*“. Sťažovateľka ďalej argumentuje, že postupom okresného súdu „*pri rekonštrukcii spisu došlo k porušeniu práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, nakoľko rekonštrukcia bola vedená od. 20.10.2009 do 30.1.2013 bez náležitej iniciatívy Okresného súdu v Čadci a konania a porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivý súdny proces, nakoľko Okresný súd nevykonal rekonštrukciu spisu zákonným a spravodlivým spôsobom*“.

Sťažovateľka tiež v sťažnosti uviedla, že rozsudok nadobudol právoplatnosť 26. augusta 1982.

Sťažovateľka je presvedčená, že došlo k porušeniu jej označených práv.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol nálezom v takomto znení:

„1. Základné právo A. B. na spravodlivý súdny proces podľa článku 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky a na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu v Čadci v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/653/1982 zo dňa 20.7.1982 a rozhodnutím a postupom Okresného súdu v Čadci v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/653/1982 pri rekonštrukcii spisu bolo porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie Okresného súdu v Čadci sp. zn. 10C/653/1982 o ukončení rekonštrukcie spisu.

3. Okresnému súdu v Čadci v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/653/1982 o rekonštrukciu spisu prikazuje, aby vo veci opäť konal a rozhodol, a to bez zbytočných prietáhov.

4. A. B. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 10 000 eur (slovom desaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd v Čadci povinný zaplatiť sťažovateľke do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Okresný súd v Čadci je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia vo výške 556,34 eur (2 úkony po 270,54 eur- prevzatie a príprava zastúpenia a návrh, 2-krát režijný paušál po 7,63 eur) na účet JUDr. P. P. do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľky rozsudkom a postupom pri vyhotovovaní rozhodnutia okresného súdu, ústavný súd pripomína, že podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

Napadnutý rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť podľa vyjadrenia sťažovateľky, ako aj doložky právoplatnosti vyznačenej na rozsudku 26. augusta 1982, z čoho vyplýva, že sťažovateľka podala sťažnosť zjavne po lehote určenej v citovanom § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako oneskorene podanú.

2. 1 Pokiaľ ide o napadnutý postup okresného súdu a „rozhodnutie“ pri rekonštrukcii spisu z hľadiska potenciálneho porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že rekonštrukcia spisu nemá charakter súdneho konania (v rámci rekonštrukcie súdneho spisu sa nerozhoduje o žiadnych právach a povinnostiach sťažovateľky) aj napriek tomu, že súvisí s konkrétnym súdnym konaním.

Ústavný súd pripomína, že je štátnym orgánom (nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti) a jeden zo základných princípov právneho štátu, ktorý je pozitívne zakotvený v čl. 2 ods. 2 ústavy, vyjadruje, že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ústavný súd sa preto musí dôsledne riadiť vymedzením svojich právomocí vyplývajúcich z čl. 125 a nasledujúcich ústavy a ďalej konkretizovaných v zákone o ústavnom súde a nemôže sa zaoberať podaniami, ktorými sa fyzické osoby domáhajú niečoho, čo podľa ústavy a zákona o ústavnom súde nemôže prerokovať a rozhodnúť (IV. ÚS 326/2010).

V týchto súvislostiach ústavný súd ďalej konštatuje, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je ústavný súd predovšetkým oprávnený vysloviť, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva alebo slobody fyzických osôb alebo právnických osôb alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

V posudzovanom prípade podľa názoru ústavného súdu rekonštrukcia spisu nemá charakter súdneho konania a nemožno ju považovať za rozhodovanie v občianskoprávnej, respektíve trestnoprávnej veci, nepreskúmava sa ňou ani zákonnosť rozhodnutia verejnej správy alebo rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu orgánu verejnej moci, pričom tento administratívny postup súdu je upravený len rámcovo vyhláškou. Keďže v rámci rekonštrukcie súdneho spisu nejde o rozhodovanie vo veci sťažovateľky, preto v rámci postupu a „rozhodnutia“ súdu pri rekonštrukcii nemôže dochádzať k porušovaniu základného práva na súdnu ochranu podľa označeného článku ústavy. Ústavný súd v súvislosti s týmto záverom obdobne poukazuje na to, že v danom prípade nemôže postupom všeobecného súdu pri rekonštrukcii súdneho spisu dochádzať ani k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, pretože ako už bolo uvedené, nejde o rozhodovanie vo veci sťažovateľky.

Ústavný súd preto konštatuje, že nezistil relevantnú súvislosť medzi napadnutým postupom a „*rozhodnutím*“ okresného súdu pri rekonštrukcii súdneho spisu a označenými základnými právami sťažovateľky.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je považovaná sťažnosť za zjavne neopodstatnenú vtedy, ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tú časť sťažnosti sťažovateľky, ktorou napádala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a „*rozhodnutím*“ okresného súdu pri rekonštrukcii súdneho spisu, ako aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Nad rámec dôvodov ústavný súd považuje za potrebné uviesť (tak ako aj vo viacerých iných prípadoch), že stále platí známa zásada rímskeho práva, podľa ktorej bdelým patrí právo. V konkrétnych okolnostiach to znamená, že ak by bola sťažovateľka venovala väčšiu starostlivosť svojim záležitostiam v minulosti, nemusela nastať tak ťažko riešiteľná situácia, v akej sa v súčasnosti nachádza. Zároveň ústavný súd poznamenáva, že z okolností prípadu je zrejmé, že sťažovateľke nič nebránilo, a podľa názoru ústavnému súdu a jemu známych informácií ani nebráni, podať relevantný návrh na zápis vlastníckych práv (nie žiadosť o opravu chyby, pozn.) k nehnuteľnostiam a týmto spôsobom žiadať, aby

príslušná správa katastra záznamom zapísala jej vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v rozsahu, v akom to je uvedené vo výroku rozsudku, ktorým disponuje.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2013